

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA BUSINESS

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia „Business” („OWU”), Polski Związek Motorowy Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group zwane dalej PZM TU, zawiera umowy ubezpieczenia („umowa”) z przedsiębiorcami, których łączna wartość mienia podlegającego ubezpieczeniu nie przekracza 1 mln zł oraz łączna wysokość osiąganych obrotów nie przekracza 2 mln zł.

2. Umowa może zostać zawarta na cudzy rachunek.

§ 2. DEFINICJE

Użyte w OWU definicje (w porządku alfabetycznym) oznaczają:

1) AKTY TERRORU - wszelkie działania z użyciem siły, przemocą lub groźby użycia przemocą przez osobę lub grupę osób działających samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji bądź rządu w celach politycznych, ekonomicznych, religijnych, ideologicznych lub podobnych włączając zamiar wywarcia wpływu na rząd bądź zastraszenia społeczeństwa;

2) BUDOWLE - obiekty budowlane trwale związane z gruntem, nie będące budynkami, takie jak instalacje przemysłowe, wiaty, rurociągi, wieże, kominy, ogrodzenia, parkany lub garaże;

3) BUDYNKI - obiekty budowlane jedno lub wielokondygnacyjne trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi;

4) DESZCZ NAWALNY - opad deszczu potwierdzony przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW), o współczynniku natężenia, co najmniej 4 według stosowanej przez IMiGW skali; w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody, należy brać pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;

5) DOZÓR - ochrona ubezpieczonego obiektu lub pomieszczenia przez osobę dorosłą, posiadającą określony zakres obowiązków, obejmujący zadania dotyczące sposobu zachowania i czynności w przypadku próby włamania;

6) DYM - produkt niepełnego spalania ciał stałych, cieczy i gazów, który nagle, niezgodnie z przeznaczeniem wydostał się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych, elektrycznych, grzewczych itp.; definicja obejmuje także szkody spowodowane przez dym powstały wskutek działania ognia;

7) FAŁA UDERZENIOWA - fala ciśnieniowa wytworzona przez ponadźwiękowy huk samolotu;

8) FRANSZYZA REDUKCYJNA - ustalona w umowie kwota pomniejszająca łączne odszkodowanie za jedną i wszystkie szkody w ubezpieczonym mieniu lub mieniu osób trzecich (w przypadku szkód z tytułu odpowiedzialności cywilnej) wynikłe z jednego zdarzenia;

9) GRAD - opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;

10) GRAFFITI - rysunki lub napisy wykonane na przedmiocie ubezpieczenia;

11) HURAGAN - działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s, potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody, należy brać pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu huraganu;

12) KRADZIEŻ Z WŁAMANIEM - dokonanie albo usiłowanie zabioru mienia z należycie zabezpieczonych pomieszczeń:

a) po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczenia lub otworzeniu wejścia przy użyciu narzędzi, albo podrobionego lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku,

b) przez sprawcę, który ukrył się w lokalu przed jego zamknięciem, jeżeli pozostawił ślady mogące służyć jako dowód jego potajemnego ukrycia;

13) LAWINA - gwałtowne zsuwanie lub staczanie mas śniegu, lodu lub kamieni ze stoków górskich;

14) LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI:

a) stanowią górną granicę odpowiedzialności PZM TU oraz ulegają zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań,

b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej wypłata odszkodowania dotycząca zakresu ubezpieczenia objętego limitem odpowiedzialności powoduje redukcję limitu odpowiedzialności oraz sumy gwarancyjnej; wypłata odszkodowania dotycząca zakresu ubezpieczenia objętego sumą gwarancyjną:

i) nie powoduje redukcji limitu odpowiedzialności, jeżeli suma gwarancyjna pozostała po wypłacie odszkodowania jest wyższa od limitu odpowiedzialności,

ii) powoduje redukcję limitu odpowiedzialności, jeżeli suma gwarancyjna pozostała po wypłacie odszkodowania jest niższa od wysokości limitu odpowiedzialności; w takim przypadku wysokość limitu odpowiedzialności nie może być wyższa od sumy gwarancyjnej;

15) MASZYNY, URZĄDZENIA I WYPOSAŻENIE - wszelkie wykorzystywane przez Ubezpieczonego do prowadzonej przez niego działalności gospodarczej mienie ruchome, stanowiące środki trwałe lub niskocenne składniki majątku, a nie zaliczające się do pozostałych kategorii mienia;

16) MIEJSCE UBEZPIECZENIA - określone w umowie miejsce znajdujące się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej pod adresem wskazanym w umowie ubezpieczenia;

17) MIENIE OSÓB TRZECICH - mienie znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego, na podstawie tytułu prawnego, w celu przechowania, sprzedaży lub wykonania innej usługi;

18) MIENIE PRACOWNICZE - mienie osobistego użytku pracowników Ubezpieczonego lub niezbędne do wykonywania czynności zawodowych, które zwyczajowo lub na żądanie pracodawcy znajduje się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych i biżuterii;

19) MIENIE RUCHOME - wykorzystywane do prowadzonej działalności mienie, takie jak maszyny, urządzenia, wyposażenie, środki obrotowe, mienie osób trzecich;

20) NAKŁADY INWESTYCYJNE - wydatki poniesione na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne oraz na wykończenie wnętrz budynków lub pomieszczeń nie stanowiących własności Ubezpieczonego, ale wykorzystywanych przez niego do prowadzenia działalności gospodarczej;

21) OSOBA TRZECIA - osoba nie będąca stroną umowy, która poniosła szkodę rzeczową lub osobową w związku z prowadzoną przez Ubezpieczonego działalnością lub posiadaniem przez niego mieniem;

22) OSUNIĘCIE SIĘ ZIEMI - nie spowodowane działalnością ludzką usuwanie się ziemi na stokach;

23) POLISA - dokument wystawiony przez PZM TU, który potwierdza zawarcie ubezpieczenia;

24) POŻAR - ogień, który powstał bez przeznaczonego do tego celu

paleniska lub przedostał się poza palenisko i rozprzestrzenił się o własnej sile;

25) POWÓDŹ - zalanie terenu w wyniku podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących wskutek:

- a) opadów atmosferycznych,
- b) spływu wód po zboczach,
- c) topnienia kry lodowej,
- d) tworzenia się zatorów lodowych,
- e) piętrzenia się wód spowodowanego oddziaływaniem silnego wiatru;

26) PRZEPIĘCIE - indukcja prądu elektrycznego wywołana wyładowaniem atmosferycznym w sąsiedztwie miejsca ubezpieczenia, potwierdzonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW);

27) PRZEWROCENIE SIĘ DRZEW LUB ZAWALENIE BUDOWLI

- utrata, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia wskutek przewrócenia się drzew lub zawalenia budowli nie będących obiektami tymczasowymi lub przeznaczonymi do rozbiórki, spowodowanego oddziaływaniem na nie zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową w ramach ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych;

28) RABUNEK - zabór mienia lub przewożonego ładunku w celu przywłaszczenia, z użyciem przemocy na osobie lub groźby jej natychmiastowego użycia albo doprowadzeniem tej osoby do stanu nieprzytomności, bezbronności lub bezsilności;

29) SZKODA - strata materialna wynikająca z utraty, uszkodzenia lub zniszczenia ubezpieczonego mienia, która powstała wskutek zdarzenia („wypadku”) objętego umową ubezpieczenia (szkoda rzeczowa) lub uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia albo śmierć wywołane zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia (szkoda osobowa);

30) ŚRODKI OBROTOWE - materiały, wytworzone lub przetworzone produkty gotowe lub znajdujące się w toku produkcji, półprodukty, towary i materiały nabyte w celu sprzedaży, przyjęte do przetworu lub obróbki;

31) TRZĘSIENIE ZIEMI - wstrząsy skorupy ziemskiej wywołane przemieszczeniami mas skalnych w głębi Ziemi, wybuchami wulkanów lub zapadaniem się stropów podziemnych jaskiń krasowych;

32) UBEZPIECZAJĄCY - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, prowadząca działalność gospodarczą, która zawiera umowę;

33) UBEZPIECZENIE NA PIERWSZE RYZYKO - system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest według wysokości prawdopodobnej maksymalnej straty, jaka może powstać wskutek jednego zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia;

34) UBEZPIECZENIE NA SUMY STAŁE - system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia mienia należącego do Ubezpieczonego powinna odpowiadać jego całkowitej wartości; jeżeli ubezpieczeniu nie podlega całe mienie należące do Ubezpieczonego, Ubezpieczający zobowiązany jest dołączyć do umowy ubezpieczenia wykaz ubezpieczonego mienia wraz z określeniem jego wartości pod rygorem zastosowania zasady proporcji przy ustalaniu wysokości odszkodowania;

35) UBEZPIECZONY - przedsiębiorca, którego interes majątkowy został ubezpieczony;

36) UDERZENIE PIORUNA - bezpośrednie odprowadzenie ładunku elektrycznego z atmosfery do ziemi przez ubezpieczone mienie;

37) UDERZENIE POJAZDU - uszkodzenie bądź zniszczenie ubezpieczonego mienia spowodowane bezpośrednim uderzeniem pojazdu mechanicznego nie należącego lub nie eksploatowanego przez Ubezpieczonego ani osoby, za które ponosi on odpowiedzialność lub z którymi pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, z wyłącze-

niem szkód w pojazdach, ich ładunku oraz ulicach i drogach;

38) UKOŃCZENIE DZIEŁA - prace, roboty lub inne czynności, które zostały zgodnie z umową o ich wykonanie zakończone przez Ubezpieczonego oraz odebrane przez zleceniodawcę;

39) UPADEK STATKU POWIETRZNEGO - katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku, z wyłączeniem zrzutu paliwa;

40) URZĄDZENIA SYGNALIZACYJNO - ALARMOWE:

a) elektroniczne urządzenia wywołujące alarm lokalny (sygnalizacja świetlna, dźwiękowa),

b) elektroniczne urządzenia wywołujące alarm w jednostce policji, straży pożarnej lub agencji ochrony mienia,

c) elektroniczny system antywłamaniowy z podłączeniem do systemu dyskretnego ostrzegania oraz z włączeniem do akcji załóg patrolowo - interwencyjnych;

41) WANDALIZM - rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osobę trzecią;

42) WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO - wartość mienia wynikająca z ewidencji księgowej, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem przeszacowań;

43) WARTOŚCI PIENIĘŻNE - krajowe i zagraniczne znaki pieniężne, czek, weksle, akcje, obligacje i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę, nieobrobione złoto, srebro, platyna i pozostałe metale z grupy platynowców oraz nieoprawione kamienie szlachetne i perły;

44) WARTOŚĆ ODTWORZENIOWA (NOWA) - wartość odpowiadająca kosztom odtworzenia mienia do stanu nowego, lecz nieulepszonoego, tj.:

a) w przypadku budynków i budowli - wartość odpowiadająca kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii, konstrukcji i standardu wykończenia,

b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia - wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych bądź zbliżonych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu;

45) WARTOŚĆ RZECZYWISTA - wartość odtworzeniowa (nowa) pomniejszona o stopień zużycia technicznego;

46) WYBUCH - zespół zjawisk towarzyszących szybkiemu przejściu z jednego stanu równowagi w drugi z jednoczesnym wyzwoleniem znacznej ilości energii; za wybuch uważa się także implozję polegającą na gwałtownym uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;

47) ZALANIE - szkoda powstała wskutek:

a) niezamierzonego i niekontrolowanego wydostania się wody, pary wodnej lub płynów z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, grzewczych lub technologicznych,

b) cofnięcia się wody lub ścieków z sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej,

c) wydostania się wody lub innej substancji z uruchamianej automatycznie instalacji gaśniczej, z wyłączeniem przypadków będących następstwem pożaru, prób naprawy, przebudowy, modernizacji instalacji lub budynku,

d) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci określonych w ppkt a);

48) ZALEGANIE ŚNIEGU LUB LODU - bezpośrednie działanie ciężaru nagromadzonego śniegu lub lodu na elementy konstrukcji dachów bądź elementy nośne ubezpieczonych budynków lub budowli,

powodujące uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia;

49) ZAMEK WIELOZASTAWKOWY - zamek, do którego klucz posiada w łopatkę więcej niż cztery żłobienia prostopadłe do trzonu;

50) ZAPADANIE SIĘ ZIEMI - obniżenie poziomu terenu z powodu zaważenia się naturalnych, pustych przestrzeni w głębi ziemi,

51) ZDARZENIE SZKODOWE - zdarzenie („wypadek”) objęte postanowieniami umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej powodujące powstanie szkody osobowej lub rzeczowej, w następstwie którego osobie trzeciej przysługuje wobec Ubezpieczonego roszczenie o naprawienie szkody.

§ 3. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Umowa może obejmować:

- 1) ubezpieczenie mienia od ognia i innych zdarzeń losowych;
- 2) ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku;
- 3) ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia;
- 4) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

2. Warunkiem zawarcia umowy jest ubezpieczenie budynków, budowli, nakładów inwestycyjnych lub mienia ruchomego od ognia i innych zdarzeń losowych.

3. Warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia mienia ruchomego od kradzieży z włamaniem i rabunku jest ubezpieczenie tego mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.

4. PZM TU zwraca faktycznie poniesione, uzasadnione i udokumentowane koszty:

- 1) ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli zastosowane środki były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne - w granicach sumy ubezpieczenia;
 - 2) usunięcia pozostałości po szkodzie - do wysokości 10% ustalonej wysokości odszkodowania, w granicach sumy ubezpieczenia.
5. Ubezpieczone mienie objęte jest również ochroną od szkód powstałych wskutek akcji ratowniczej lub gaśniczej, wyburzenia lub odgruzowania prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia określonym w umowie.

§ 4. WYŁĄCZENIA GENERALNE

1. PZM TU wolne jest od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający albo osoba, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, wyrządziła szkodę umyślnie. Jeśli szkoda powstała wskutek rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, PZM TU wolne jest od odpowiedzialności, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

2. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek zasady określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.

3. Ponadto zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód:

- 1) wyrządzonych wskutek niewykonania dozoru ubezpieczonych przedmiotów, jeżeli obowiązek dozoru wynikał z przepisów lub jeżeli dozór był warunkiem ubezpieczenia;
- 2) powstałych wskutek usiłowania popełnienia lub popełnienia przestępstwa lub samobójstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego (w przypadku umowy na cudzy rachunek) bądź osobę, z którą pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 3) powstałych wskutek wszelkich następstw wojny, inwazji, wrogich działań obcego państwa, działania o charakterze wojennym (niezależnie od tego, czy wojna została wypowiedziana, czy nie) wojny domowej, rebelii, rewolucji, powstania, rozruchów, strajku, lokautu, aktów sabotażu, zamieszek wewnętrznych, wojskowego lub cywilnego z

amachu stanu, zorganizowanych działań lub działań w złym zamiarze osób działających w imieniu lub w powiązaniu z organizacjami politycznymi, spisku, konfiskaty, rekwizycji, zajęcia, zniszczenia lub uszkodzenia z nakazu organów sprawujących władzę;

4) powstałych w związku z aktami terroru;

5) powstałych wskutek wszelkich następstw reakcji jądrowej, promieniowania jądrowego lub skażenia promieniotwórczego;

6) górniczych, w rozumieniu prawa górniczego oraz powstałych w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;

7) w postaci utraconych zysków oraz poniesionych strat wynikających z niemożności zrealizowania wskutek zajścia zdarzenia objętego ubezpieczeniem zobowiązań lub umów;

8) powstałych wskutek straty pośredniej jakiegokolwiek rodzaju związanej z jakąkolwiek odpowiedzialnością prawną np. utratą korzyści;

9) powstałych w oszkleniu zainstalowanym w pojazdach;

10) powstałych w ubezpieczonym mieniu, jeżeli budynki, w których Ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą były wyłączone z eksploatacji przez okres dłuższy niż 30 dni, chyba że fakt ten został zgłoszony pisemnie oraz zaakceptowany przez PZM TU;

11) powstałych w artykułach przeterminowanych lub wycofanych z obrotu przed powstaniem szkody;

12) powstałych w mieniu nielegalnie wprowadzonym na polski obszar celny;

13) powstałych wskutek decyzji właściwych władz, uniemożliwiającej bądź opóźniającej odtworzenie zniszczonego mienia albo dalsze prowadzenie działalności gospodarczej przez Ubezpieczonego.

§ 5. ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA

1. Ubezpieczone mienie uważa się za należycie zabezpieczone, jeżeli spełnione zostały następujące minimalne środki bezpieczeństwa:

1) w przypadku ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych mienie winno być zabezpieczone zgodnie z przepisami o ochronie przeciwpożarowej;

2) w przypadku ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku:

a) konstrukcja ścian, sufitów, podłóg i dachów pomieszczeń:

i) ubezpieczone mienie powinno znajdować się w budynkach o trwałej konstrukcji,

ii) ściany, sufity, podłogi i dachy pomieszczeń powinny być wykonane z materiałów odpornych na zniszczenie lub wyważenie za pomocą prostych, ogólnie dostępnych narzędzi,

iii) pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za pomieszczenia należycie zabezpieczone,

iv) jeżeli pomieszczenie, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, jest połączone drzwiami, oknem lub innym otworem z pomieszczeniem nie objętym ochroną ubezpieczeniową przez PZM TU, otwory te powinny być zabezpieczone w sposób opisany w ppkt b i c albo zamurowane co najmniej na grubość jednej cegły;

b) zabezpieczenie okien i innych otworów zewnętrznych:

i) wszystkie okna i inne zewnętrzne oszkłone otwory w pomieszczeniach powinny być właściwie osadzone i zamknięte, a ich stan techniczny musi zapewniać trwale zamocowanie zamków w taki sposób, aby nie było możliwości ich wypchnięcia bez wyłamania,

ii) okna i inne zewnętrzne otwory pomieszczeń znajdujących się w piwnicach, suterrenach i na parterach powinny być na całej powierzchni zabezpieczone kratami, roletami antywłamaniowymi,

żaluzjami antywłamaniowymi, szybami o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie (klasa odporności co najmniej P3 wg klasyfikacji Instytutu Mechaniki Precyzyjnej) lub okiennicami w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania,

iii) wymogi określone w ppkt ii) mają zastosowanie również w odniesieniu do okien i innych zewnętrznych otworów pomieszczeń znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych pod nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów lub dachów,

iv) kraty, rolety antywłamaniowe, żaluzje antywłamaniowe oraz okiennice powinny być prawidłowo osadzone i zamknięte,

v) wymogi określone w ppkt ii) - iv) mogą zostać zniesione w obiektach, w których ustanowiono stały dozór oraz w obiektach zaopatrzonych w czynne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe lub monitoring;

c) konstrukcja i zabezpieczenie drzwi zewnętrznych:

i) wszystkie drzwi zewnętrzne w pomieszczeniach, w których znajduje się ubezpieczone mienie powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły lub narzędzi, a otwarcie - bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy,

ii) drzwi zewnętrzne powinny być zamknięte na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe albo dwie kłódki bezkabłąkowe zawieszona na oddzielnych skoblach, albo jeden zamek atestowany,

iii) jeżeli drzwi zewnętrzne są wyposażone w jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę bezkabłąkową, brak drugiego zamka lub kłódki należy zastąpić przez zainstalowanie urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych lub monitoring,

iv) drzwi oszklone, poza wymogiem zamknięcia na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe, dwie kłódki bezkabłąkowe albo jeden zamek atestowany, powinny być na powierzchni oszklonej zabezpieczone kratami, roletami antywłamaniowymi, żaluzjami antywłamaniowymi, szybami o zwiększonej odporności na przebicie i rozbicie (klasa odporności co najmniej P3 wg klasyfikacji Instytutu Mechaniki Precyzyjnej) lub okiennicami stalowymi w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania,

v) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez klucza, przez otwór wybity w szybie,

vi) przy drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło powinno być unieruchomione przy pomocy zasuw u góry i u dołu, zamykanych od wewnątrz,

vii) wymogi określone w ppkt ii)-v) mogą zostać zniesione w obiektach, w których ustanowiono stały dozór oraz w obiektach zaopatrzonych w czynne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe lub monitoring;

d) konstrukcja zamków, kłódek i uchwytów:

i) wymogi właściwego zabezpieczenia drzwi, krat, rolet, żaluzji lub okiennic spełniają w szczególności zamki wielozastawkowe i kłódki bezkabłąkowe; w uzasadnionych przypadkach po dokonaniu oceny ryzyka, PZM TU może zezwolić na zastąpienie zamków wielozastawkowych lub kłódek bezkabłąkowych kłódkami kabłąkowymi; kabłąk kłódki powinien być wykonany ze stali hartowanej, a otwór w kabłąku musi być tak dopasowany do rozmiarów urządzenia zamykającego, aby nie było możliwości wsunięcia narzędzia pomiędzy kabłąk a osłonę,

ii) obudowa kłódek zabezpieczających drzwi, kraty, rolety, żaluzje lub okiennice powinna być całkowicie zamknięta,

iii) uchwyty do mocowania kłódek powinny być wykonane z płaskownika przymocowanego na stałe do drzwi lub krat w sposób uniemożliwiający jego oberwanie, ukręcenie lub obcięcie bez zastosowania specjalnych narzędzi w tym celu; grubość płaskownika i otwór do wpro-

wadzenia kabłąka lub bolca powinien odpowiadać parametrom kłódki; w przypadku powstawania na kabłąku wolnego miejsca należy wypełniać je tulejką dystansową lub specjalną wkładką wypełniającą,

iv) zamki szyfrowe - mechaniczne i elektroniczne, nie stanowią podstawowego zabezpieczenia drzwi zewnętrznych ubezpieczonego obiektu;

e) zabezpieczenie kluczy:

i) klucze oryginalne lub zapasowe do pomieszczenia, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym,

ii) w razie zagubienia albo zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie zmienić zamki na swój koszt;

f) zabezpieczenie pojazdów stanowiących środki obrotowe lub mienie osób trzecich:

i) w przypadku ubezpieczenia pojazdów samochodowych i mechanicznych stanowiących środki obrotowe Ubezpieczonego lub mienie osób trzecich, za należyte zabezpieczenie uważa się również parking pod stałym dozorem, ogrodzony parkanem, siatką drucianą lub płotem i oświetlony w porze nocnej,

ii) wewnątrz pojazdów nie mogą znajdować się kluczyki od stacyjek zapłonowych, a wszystkie drzwi powinny być zamknięte na zamek fabryczny; kluczyki powinny być przechowywane w taki sposób, aby dostęp do nich miały tylko osoby upoważnione,

iii) wjazd na parking powinien być zabezpieczony w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem mechanicznym przez osobę nieuprawnioną;

g) zabezpieczenie wartości pieniężnych podczas przechowywania i transportu:

i) wartości pieniężne powinny znajdować się w pomieszczeniach zabezpieczonych w sposób określony w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia, a ponadto w schowku (schowkach) odpowiadającym wymogom technicznym określonym w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne,

ii) wymogi techniczne określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne obowiązują także w odniesieniu do zabezpieczenia wartości pieniężnych podczas transportu.

2. W razie nie dopełnienia przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego (jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) któregokolwiek z wymienionych obowiązków, o których mowa w ust. 1, jeżeli miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody, PZM TU może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części.

3. W przypadku zaistnienia uzasadnionych okoliczności uniemożliwiających zastosowanie obowiązującego minimum zabezpieczeń, PZM TU może na podstawie dokonanej oceny ryzyka ustalić indywidualne warunki zabezpieczenia mienia przed kradzieżą z włamaniem.

§ 6. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia (suma gwarancyjna) ustalona przez Ubezpieczającego oraz wskazana w polisie stanowi górną granicę odpowiedzialności PZM TU.

2. Suma ubezpieczenia jest ustalana według wartości ubezpieczonego mienia (nie dotyczy ubezpieczeń zawieranych w systemie na pierwsze

ryzyko), bez uwzględnienia podlegającego odliczeniu podatku od towarów i usług (VAT). Pomniejszenia o podatek od towarów i usług (VAT) nie stosuje się, jeżeli Ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty należnego podatku o podatek naliczony lub prawo do zwrotu różnicy podatku VAT.

3. Postanowienie ust. 2 nie ma zastosowania do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

4. Sumę ubezpieczenia ustala się według następujących wartości:

1) dla maszyn, urządzeń, wyposażenia, budynków i budowli - według wartości odtworzeniowej (nowej), księgowej brutto lub wartości rzeczywistej;

2) dla środków obrotowych - według najwyższej wartości mienia przewidywanej w okresie ubezpieczenia odpowiadającej cenie zakupu lub kosztom wytworzenia;

3) dla mienia osób trzecich - według wartości rzeczywistej bez uwzględnienia prowizji lub marży;

4) dla nakładów inwestycyjnych - według wartości odtworzeniowej (nowej) odpowiadającej wydatkom na remonty kapitalne i adaptacyjne oraz na wykończenie wnętrza.

5. Jeżeli suma ubezpieczenia (mienia ruchomego, budynków i budowli) określona w umowie ubezpieczenia jest niższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu powstania szkody (niedoubezpieczenie), to wysokość odszkodowania ulega zmniejszeniu w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia tego przedmiotu pozostaje do jego wartości w dniu powstania szkody (zasada proporcji).

6. Zasady proporcji nie stosuje się, jeżeli wartość ubezpieczonego mienia nie przekracza 120% zadeklarowanej sumy ubezpieczenia.

7. Postanowienia ust. 5 i 6 mają zastosowanie wyłącznie w przypadku ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.

8. Jeżeli suma ubezpieczenia mienia ruchomego, budynków i budowli jest wyższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu powstania szkody (nadoubezpieczenie), PZM TU odpowiada tylko do jego wartości w dniu powstania szkody.

9. Suma ubezpieczenia nie ulega zmniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania, gdy wysokość odszkodowania wypłaconego za pojedynczą szkodę nie przekracza 5% sumy ubezpieczenia dla danego rodzaju mienia.

10. Jeżeli kwota wypłaconego odszkodowania przekroczy 5% sumy ubezpieczenia dla danego rodzaju mienia, suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania.

11. Ubezpieczający za zgodą PZM TU oraz po opłaceniu dodatkowej składki może podwyższyć sumę ubezpieczenia do poprzedniej wysokości.

12. Postanowienia ust. 9 i 10 nie mają zastosowania do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

13. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

§ 7. SYSTEM UBEZPIECZENIA

1. Umowa ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych zawierana jest w systemie na sumy stałe z uwzględnieniem limitów odpowiedzialności określonych dla poszczególnych rodzajów ubezpie-

czeń, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Umowa ubezpieczenia nakładów inwestycyjnych od ognia i innych zdarzeń losowych zawierana jest w systemie na pierwsze ryzyko.

3. Umowa ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz ubezpieczenia szyb i innych przedmiotów od stłuczenia zawierana jest w systemie ubezpieczenia na pierwsze ryzyko.

§ 8. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki ustalana jest na podstawie taryfy stawek obowiązującej w dniu zawarcia umowy lub w szczególnych wypadkach na podstawie indywidualnej oceny ryzyka, z uwzględnieniem przedmiotu ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia (sumy gwarancyjnej), zakresu ubezpieczenia, długości okresu ubezpieczenia, wysokości franszyzy, dotychczasowego przebiegu ubezpieczenia oraz formy płatności składki.

2. Składka opłacana jest jednorazowo jednocześnie z zawarciem umowy, chyba że w polisie określono inny sposób i termin opłacenia składki.

3. Na wniosek Ubezpieczającego płatność składki może zostać rozłożona na raty. Terminy płatności i wysokość rat określone są w polisie.

4. Jeżeli zapłata dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, składkę uznaje się za zapłaconą z chwilą wpływu na rachunek PZM TU.

§ 9 ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowę zawiera się na podstawie informacji podanych w polisie i jej załącznikach.

2. PZM TU może zwrócić się do Ubezpieczającego o dodatkowe informacje, uzależniając zawarcie umowy od ich dostarczenia oraz treści.

3. Umowę zawiera się na 365 dni („okres roczny”), o ile strony nie umówiły się inaczej.

4. Zawarcie umowy PZM TU potwierdza polisą.

§ 10. POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Odpowiedzialność PZM TU rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty, o ile strony nie umówiły się inaczej.

2. W przypadku niedokonania wpłaty składki lub jej pierwszej raty w oznaczonym terminie, PZM TU może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiła odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała nie zapłacona składka.

3. Jeżeli Ubezpieczający nie zapłacił w terminie wymagalnej kolejnej raty składki, PZM TU wezwie Ubezpieczającego na piśmie do jej zapłaty, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem ustania odpowiedzialności z umowy ubezpieczenia. Jeżeli pomimo otrzymanego wezwania do zapłaty wymagalnej raty składki Ubezpieczający nie dokona jej zapłaty, odpowiedzialność PZM TU ustaje, a umowa ulega rozwiązaniu z końcem okresu, za który przypadała zapłacona rata składki.

4. Nowe lokalizacje objęte są automatycznie ochroną ubezpieczeniową, w granicach obowiązujących sum ubezpieczenia, sum gwarancyjnych lub limitów odpowiedzialności, od momentu przejścia ryzyka na Ubezpieczonego, jeżeli zakres wykonywanej w nich działalności nie wykracza poza opis ryzyka podany w umowie oraz pod warunkiem pisemnego powiadomienia PZM TU o tym fakcie wraz z aktualizacją sum ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności w terminie 7 dni

od dnia przejęcia posiadania przez Ubezpieczonego. W przypadku braku powiadomienia PZM TU w powyższym terminie, odpowiedzialność PZM TU w stosunku do nowych lokalizacji ustaje z jego upływem.

5. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie szkód spowodowanych powodzią powstaje po upływie 14 dni od dnia zawarcia umowy (karencja). Karencji nie stosuje się w przypadku nieprzerwanej kontynuacji ubezpieczenia.

6. Odpowiedzialność PZM TU kończy się z chwilą:

- 1) zakończenia okresu ubezpieczenia;
- 2) końca okresu, za który przypadała zapłacona rata składki, o którym mowa w ust. 3;
- 3) odstąpienia od umowy lub jej rozwiązania;
- 4) wypłaty odszkodowania lub odszkodowań w łącznej wysokości równej sumie ubezpieczenia (sumie gwarancyjnej).

7. W przypadku zbycia przedmiotu ubezpieczenia na inną osobę, prawa z umowy przysługujące zbywcy przedmiotu ubezpieczenia przechodzą na nabywcę pod warunkiem, że nabywca uzyska pisemną zgodę PZM TU na przejęcie tych praw. W przypadku wyrażenia zgody PZM TU na przejęcie praw z umowy, na nabywcę przechodzą także obowiązki z umowy obciążające zbywcę. Nabywca zobowiązany jest powiadomić PZM TU o nabyciu przedmiotu ubezpieczenia w terminie 3 dni od daty zdarzenia powodującego zbycie przedmiotu ubezpieczenia.

8. Jeżeli nabywca nie zawiadomił PZM TU o fakcie nabycia przedmiotu ubezpieczenia w terminie określonym w ust. 6, umowę w stosunku do tego przedmiotu uważa się za wygasłą z chwilą jego przejścia na nabywcę.

§ 11. ODSTĄPIENIE OD UMOWY I ROZWIĄZANIE UMOWY

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni, od dnia jej zawarcia.

2. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w którym PZM TU ponosiła odpowiedzialność.

3. Umowa może być rozwiązana w drodze pisemnego wypowiedzenia:

- 1) przez każdą ze stron w ciągu miesiąca od daty wypłaty odszkodowania lub daty doręczenia Ubezpieczającemu odmowy wypłaty odszkodowania, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia;
- 2) przez PZM TU ze skutkiem natychmiastowym:

a) w razie stwierdzenia rażących zaniedbań w zabezpieczeniu przedmiotu ubezpieczenia,

b) w razie stwierdzenia, że Ubezpieczający lub jego przedstawiciel zataił przed PZM TU informacje, o które PZM TU zapytywał przed zawarciem umowy;

c) w razie stwierdzenia, że Ubezpieczony zataił przed PZM TU informacje, o które PZM TU zapytywał przed zawarciem umowy, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy.

4. W przypadku odstąpienia od umowy lub jej rozwiązania przez którąkolwiek ze stron, składka za niewykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi.

5. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się jako pełny.

6. Składka za niewykorzystany okres ubezpieczenia nie podlega zwrotowi, jeżeli:

- 1) PZM TU wypłacił, przed datą rozwiązania umowy, odszkodowanie

lub odszkodowania w wysokości równej sumie ubezpieczenia (sumie gwarancyjnej);

2) PZM TU jest zobowiązany do wypłaty, z tytułu wypadku zaszłego przed datą rozwiązania umowy, odszkodowania w wysokości równej sumie ubezpieczenia lub wypłata odszkodowania spowoduje wyczerpanie (konsumpcję) sumy ubezpieczenia (sumy gwarancyjnej);

3) PZM TU jest zobowiązany do wypłaty, z tytułu wypadku zaszłego przed datą rozwiązania umowy, odszkodowania w wysokości odpowiadającej pełnej wartości przedmiotu ubezpieczenia.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD OGNIA I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 12. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być określone w umowie ubezpieczenia oraz stanowiące własność lub znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego:

- 1) budynki, budowle lub nakłady inwestycyjne;
- 2) mienie ruchome;
- 3) wartości pieniężne;
- 4) mienie pracownicze.

2. Mienie, o którym mowa w ust. 1, objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 15.

§ 13. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe wskutek:

- 1) deszczu nawalnego;
- 2) dymu;
- 3) fali uderzeniowej;
- 4) gradu;
- 5) huraganu;
- 6) lawiny;
- 7) osunięcia się ziemi;
- 8) powodzi;
- 9) pożaru;
- 10) przepięcia;
- 11) przewrócenia się drzew lub zawalenia budowli;
- 12) trzęsienia ziemi;
- 13) uderzenia pioruna;
- 14) uderzenia pojazdu;
- 15) upadku statku powietrznego;
- 16) wybuchu;
- 17) zalania;
- 18) zalegania śniegu lub lodu;
- 19) zapadania się ziemi.

2. Ponadto zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje szkody powstałe z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, o ile nie zostały one spowodowane przez Ubezpieczającego, Ubezpieczonego (w przypadku umowy na cudzy rachunek) bądź ich reprezentantów, za których uważa się:

1) w przypadku przedsiębiorstw państwowych - dyrektora, jego zastępców, zarządcę lub pełnomocników uprawnionych do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczającego bądź Ubezpieczonego;

2) w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych - członków zarządu, prokurentów lub pełnomocników uprawnionych analogicznie jak w pkt 1;

3) w przypadku spółek jawnych, partnerskich, komandytowych lub

komandytowo-akcyjnych - współników, prokurentów lub pełnomocników uprawnionych analogicznie jak w pkt 1;

4) w przypadku spółek cywilnych - współników oraz umocowane przez nich osoby trzecie;

5) w przypadku osób fizycznych - pełnomocników.

§ 14. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Zakres ochrony ubezpieczeniowej, poza wyłączeniami wymienionymi w § 4, nie obejmuje szkód:

1) spowodowanych brakiem wymaganej w danych warunkach obsługi, konserwacji lub opieki nad ubezpieczonym mieniem, jeżeli miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody;

2) powstałych wskutek powodzi, opadów atmosferycznych lub zalania w mieniu (środkach obrotowych, mieniu osób trzecich) składowanym w pomieszczeniach znajdujących się poniżej poziomu gruntu na wysokości mniejszej niż 14 cm od poziomu podłogi;

3) w antenach, tablicach informacyjnych lub reklamowych zamontowanych na zewnątrz budynków;

4) powstałych wskutek przerw lub ograniczeń w dostawie mediów niezbędnych Ubezpieczonemu do działalności;

5) powstałych wskutek deszczu nawalnego, gradu lub śniegu, jeżeli do powstania szkody przyczynił się zły stan techniczny dachu, rynien, brak zabezpieczeń lub niedostateczne zabezpieczenia (w tym niezamknięcie) otworów okiennych lub drzwiowych oraz innych otworów technicznych w budynku, za których zabezpieczenie, zamknięcie, utrzymanie lub konserwację ponosi odpowiedzialność Ubezpieczony, a także powstałych wskutek zalania mienia ruchomego znajdującego się na wolnym powietrzu;

6) powstałych wskutek powolnego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, instalacji grzewczych, technologicznych, przenikania wód gruntowych, przemarzania ścian lub utleniania;

7) w ubezpieczonym mieniu, jeżeli zostało ono poddane działaniu ognia lub ciepła w celu obróbki;

8) spowodowanych wybuchem:

a) w silnikach spalinowych, wskutek wybuchów w ich komorach spalania, spowodowanych występującym w nich ciśnieniem gazu,

b) wywołanych przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych,

c) lampy kineskopowej w czasie produkcji lub montażu;

9) spowodowanych działaniem sił wewnętrznych, zużyciem, działaniem insektów, bakterii lub grzyba;

10) powstałych wskutek testów stałych urządzeń gaśniczych lub systemu wykrywania i sygnalizacji pożaru;

11) powstałych wskutek przypalenia, osmolenia lub wypalenia związanego z:

a) prowadzoną działalnością, np. palarnia kawy, suszarnia,

b) paleniem lub suszeniem tytoniu;

12) powstałych wskutek przepięcia w odgromnikach, miernikach, licznikach, grzejnych urządzeniach elektrycznych, wkładkach topikowych, bezpiecznikach, stycznikach, czujnikach elektrycznych, żarówkach, lampach oraz innych częściach ulegających szybkiemu zużyciu lub podlegających wielokrotnej, okresowej wymianie w toku normalnego użytkowania;

13) powstałych we wszelkiego rodzaju liniach transmisyjnych lub przesyłowych, zbiornikach, rurociągach znajdujących się poza miejscem ubezpieczenia;

14) powstałych w gruncie, mostach, tamach, tunelach lub dokach;

15) powstałych wskutek zabrudzenia lub pomalowania (graffiti).

2. Ochroną ubezpieczeniową nie są również objęte szkody:

1) w budynkach lub budowlach przeznaczonych do rozbiórki oraz wzniesionych bez wymaganego prawem zezwolenia lub niespełniających wymaganych prawem norm technicznych, o ile miało to wpływ na powstanie lub wysokość szkody;

2) powstałe w budynkach lub budowlach w związku z budową, montażem, rozbudową lub przebudową, jeżeli zgodnie z obowiązującym prawem wymagane jest zezwolenie na prowadzenie tych robót;

3) w organizmach żywych, grzybach hodowlanych, drzewach, krzewach, uprawach na pniu - w tym także w uprawach w szklarniach, namiotach foliowych lub inspektach;

4) w pojazdach mechanicznych podlegających obowiązkowi związanym z dopuszczeniem do ruchu na drogach publicznych, chyba że stanowią środki obrotowe lub mienie osób trzecich;

5) w przedmiotach składowanych niezgodnie z wymogami producenta lub dostawcy albo z wymogami określonymi w odpowiednich normach;

6) w przedmiotach znajdujących się w kopalniach głębinowych, odkrywkowych oraz wykorzystywanych na otwartym morzu;

7) w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu przeznaczonym na złom lub do zniszczenia;

8) powstałe w następującym mieniu pracowniczym:

a) urządzeniach elektronicznych,

b) wartościach pieniężnych,

c) wszelkiego rodzaju dokumentach,

d) nośnikach danych,

e) programach komputerowych,

f) taśmach audio-video i płytach kompaktowych.

3. Ponadto umową nie są objęte:

1) akta, dokumenty, programy komputerowe oraz przenośne nośniki danych, nie stanowiące środków obrotowych;

2) dane na nośnikach wszelkiego rodzaju, prototypy, wzory, szablony, matryce, modele, próbki, materiały reklamowe, eksponaty, antyki i dzieła sztuki;

3) metale i kamienie szlachetne, półszlachetne, perły oraz wyroby z tych metali i kamieni oraz pereł;

4) papiery wartościowe, weksle, akcje, obligacje i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę;

5) karty płatnicze i kredytowe.

§ 15. LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI

Górną granicę odpowiedzialności PZM TU za szkody powstałe w poszczególnych składnikach mienia, w granicach sum ubezpieczenia, stanowi kwota:

1) dla szkód powstałych wskutek przepięcia - nie więcej niż 50.000 zł,

2) dla szkód powstałych w wartościach pieniężnych - nie więcej niż 50.000 zł,

3) dla szkód w mieniu pracowniczym - nie więcej niż 1.000 zł na pracownika,

4) dla szkód powstałych w miejscu prowadzenia prac wynikających z działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego, w narzędziach lub urządzeniach niezbędnych do ich prowadzenia poza miejscem ubezpieczenia - nie więcej niż 15.000 zł.

§ 16. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania określa się według cen z dnia ustalenia odszkodowania zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia - według ceny zakupu, naprawy lub kosztów wytworzenia mienia o tych samych bądź zbliżonych parametrach technicznych z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu:
 - a) w przypadku ubezpieczenia według wartości odtworzeniowej (nowej) - dla przedmiotu ubezpieczenia nie starszego niż 5 lat (licząc od daty produkcji) - bez potrącania stopnia faktycznego zużycia; w przeciwnym wypadku do wartości rzeczywistej,
 - b) w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto - bez potrącenia amortyzacji, przy czym całkowita wartość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto przedmiotu ubezpieczenia na dzień wystąpienia szkody,
 - c) w przypadku ubezpieczenia według wartości rzeczywistej - po potrąceniu stopnia faktycznego zużycia.
 - 2) dla środków obrotowych - według ceny ich zakupu lub kosztów wytworzenia;
 - 3) dla mienia osób trzecich:
 - a) w odniesieniu do mienia przyjętego w celu wykonania usługi - według kosztów naprawy uszkodzonego mienia lub wartości określonej w dowodzie przyjęcia powiększonej o wartość wykonanej usługi bez uwzględnienia prowizji lub marży, jednak nie więcej niż do jego wartości rzeczywistej,
 - b) w odniesieniu do mienia przyjętego do sprzedaży komisowej - według wartości podanej w dowodzie przyjęcia, bez uwzględnienia prowizji komisowej, jednak nie więcej niż do jego wartości rzeczywistej;
 - 4) dla wartości pieniężnych - według wartości nominalnej; dla zagranicznych znaków pieniężnych jest to równowartość w złotych według średniego kursu NBP z dnia ustalenia odszkodowania;
 - 5) dla mienia pracowniczego - według wartości rzeczywistej;
 - 6) dla kosztów określonych w §3 ust. 4 i 5 - na podstawie oryginalnych rachunków, dowodów wpłaty lub innych dokumentów potwierdzających zasadność poniesionych kosztów;
 - 7) dla budynków i budowli - według kosztów odbudowy w tym samym miejscu lub remontu z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, materiałów, technologii i konstrukcji, z uwzględnieniem zasad określonych w pkt 1, przy czym wartość odtworzeniową stosuje się do obiektów nie starszych niż 10 lat;
 - 8) dla nakładów inwestycyjnych - według kosztów naprawy przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, technologii i konstrukcji, nie więcej niż ich wartość rzeczywista.
2. Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, PZM TU potrąci z kwoty należnego odszkodowania franszyzę redukcyjną w wysokości 200 zł, z wyjątkiem ubezpieczenia mienia pracowniczego, dla którego potrącenie z kwoty należnego odszkodowania wynosi 100 zł.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

§ 17 PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być określone w umowie oraz stanowiące własność lub znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego:
- 1) mienie ruchome;
 - 2) wartości pieniężne;
 - 3) mienie pracownicze.
2. Mienie, o którym mowa w ust. 1, objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień § 20.

§ 18. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Mienie ruchome oraz mienie pracownicze objęte jest ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek:
- 1) kradzieży z włamaniem;
 - 2) rabunku;
 - 3) wandalizmu.
2. Wartości pieniężne objęte są ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek:
- 1) w miejscu ubezpieczenia:
 - a) kradzieży z włamaniem,
 - b) rabunku;
 - 2) w czasie transportu wykonywanego przez Ubezpieczonego:
 - a) rabunku,
 - b) zniszczenia lub uszkodzenia środka transportu wskutek pożaru, uderzenia pioruna, wybuchu lub wypadku drogowego, któremu uległ środek transportu,
 - c) zdarzeń powodujących śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia osoby sprawującej pieczę nad ubezpieczonym mieniem, uniemożliwiających ochronę przewożonych wartości pieniężnych.
3. PZM TU pokrywa także poniesione i udokumentowane koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu, łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien lub drzwi, o ile powstały one w związku z kradzieżą z włamaniem i nie przekraczają określonego w §20 limitu odpowiedzialności dla ryzyka wandalizmu.
4. Ochroną ubezpieczeniową do 5% wysokości sumy ubezpieczenia mienia ruchomego objęta jest również kradzież z włamaniem dokonana bez wejścia sprawcy do lokalu (np. kradzież z wystawy).

§ 19. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Zakres ochrony ubezpieczeniowej, poza wyłączeniami wymienionymi w § 4, nie obejmuje szkód:
- 1) których przyczyną było przewożenie lub przenoszenie ubezpieczonego mienia w miejscu ubezpieczenia;
 - 2) powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem wartości pieniężnych dokonanej bez wejścia sprawcy do ubezpieczonego lokalu;
 - 3) powstałych w wyniku dokonanej lub usiłowanej kradzieży z gablot wystawienniczych (reklamowych) znajdujących się poza miejscem ubezpieczenia;
 - 4) powstałych we wszelkiego rodzaju liniach transmisyjnych i przesyłowych, zbiornikach, rurociągach znajdujących się poza miejscem ubezpieczenia;
 - 5) powstałych w gruncie, mostach, tamach, tunelach, dokach lub ulicach i innych drogach;
 - 6) powstałych wskutek zabrudzenia lub pomalowania (graffiti);
 - 7) powstałych w oszkleniu zewnętrznym lub wewnętrznym budynków lub budowli, szklanych lub kamiennych okładzinach oraz budowlach i elementach wykonanych ze szkła, minerałów, ich imitacji lub tworzyw sztucznych, oszkleniu reklamowym, szyldach, gablotach, rurkach neonowych;
 - 8) powstałych wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej w sposób inny niż określony w §2 pkt 12;
 - 9) w pojazdach mechanicznych podlegających obowiązkowi związanym z dopuszczeniem do ruchu na drogach publicznych, chyba że stanowią środki obrotowe lub mienie osób trzecich;
 - 10) w przedmiotach znajdujących się w kopalniach głębinowych, odkrywkowych oraz wykorzystywanych na otwartym morzu;
 - 11) w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu przeznaczonym

na złom lub do zniszczenia;

12) powstałych w następującym mieniu pracowniczym:

- a) urządzeniach elektronicznych,
- b) wartościach pieniężnych,
- c) wszelkiego rodzaju dokumentach,
- d) nośnikach danych,
- e) programach komputerowych,
- f) taśmach audio–video i płytach kompaktowych.

2. Ponadto umową nie są objęte:

- 1) akta, dokumenty, programy komputerowe oraz przenośne nośniki danych, nie stanowiące środków obrotowych;
- 2) dane na nośnikach wszelkiego rodzaju, prototypy, wzory, szablony, matryce, modele, próbki, materiały reklamowe, ekspozyty, antyki i dzieła sztuki;
- 3) metale i kamienie szlachetne, półszlachetne, perły oraz wyroby z tych metali i kamieni oraz pereł;
- 4) papiery wartościowe, weksle, akcje, obligacje i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę;
- 5) karty płatnicze i kredytowe.

§ 20. LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI

Górną granicę odpowiedzialności PZM TU za szkody powstałe w poszczególnych składnikach mienia, w granicach sum ubezpieczenia, stanowi kwota:

- 1) dla szkód powstałych w wartościach pieniężnych wskutek kradzieży z włamaniem lub rabunku w miejscu ubezpieczenia bądź rabunku w czasie transportu - nie więcej niż 50.000 zł,
- 2) dla szkód w mieniu pracowniczym - nie więcej niż 1.000 zł na pracownika,
- 3) dla szkód powstałych w miejscu prowadzenia prac wynikających z działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego, w narzędziach lub urządzeniach niezbędnych do ich prowadzenia poza miejscem ubezpieczenia - nie więcej niż 15.000 zł;
- 4) dla szkód powstałych wskutek wandalizmu - nie więcej niż 20.000 zł.

§ 21. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania określa się według cen z dnia ustalenia odszkodowania zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia - według ceny zakupu, naprawy lub kosztów wytworzenia mienia o tych samych bądź zbliżonych parametrach technicznych z uwzględnieniem kosztów transportu i montażu:
 - a) w przypadku ubezpieczenia według wartości odtworzeniowej (nowej) - dla przedmiotu ubezpieczenia nie starszego niż 5 lat (licząc od daty produkcji) - bez potrącenia stopnia faktycznego zużycia; w przeciwnym wypadku do wartości rzeczywistej,
 - b) w przypadku ubezpieczenia według wartości księgowej brutto - bez potrącenia amortyzacji, przy czym całkowita wartość odszkodowania nie może przekroczyć wartości księgowej brutto przedmiotu ubezpieczenia na dzień wystąpienia szkody,
 - c) w przypadku ubezpieczenia według wartości rzeczywistej - po potrąceniu stopnia faktycznego zużycia;
- 2) dla środków obrotowych - według ceny ich zakupu lub kosztów wytworzenia;
- 3) dla mienia osób trzecich:
 - a) w odniesieniu do mienia przyjętego w celu wykonania usługi - według kosztów naprawy uszkodzonego mienia lub wartości

określonej w dowodzie przyjęcia, powiększonej o wartość wykonanej usługi, bez uwzględnienia prowizji lub marży, jednak nie więcej niż do jego wartości rzeczywistej,

- b) w odniesieniu do mienia przyjętego do sprzedaży komisowej - według wartości podanej w dowodzie przyjęcia, bez uwzględnienia prowizji komisowej, jednak nie więcej niż do jego wartości rzeczywistej;
- 4) dla wartości pieniężnych - według wartości nominalnej; dla zagranicznych znaków pieniężnych jest to równowartość w złotych według średniego kursu NBP z dnia ustalenia odszkodowania;
- 5) dla mienia pracowniczego - według wartości rzeczywistej;
- 6) dla kosztów określonych w § 3 ust. 4 i 5 - na podstawie oryginalnych rachunków, dowodów wpłaty, a także innych dokumentów potwierdzających zasadność poniesionych kosztów.

2. Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, PZM TU potrąci z kwoty należnego odszkodowania franszyzę redukcyjną w wysokości 200 zł, z wyjątkiem ubezpieczenia mienia pracowniczego, dla którego potrącenie z kwoty należnego odszkodowania wynosi 100 zł.

UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STŁUCZENIA

§ 22. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia może być nieuszkodzone, zainstalowane na stałe oraz zgodnie z przeznaczeniem:

- 1) oszklenie zewnętrzne i wewnętrzne budynków i budowli;
 - 2) szklane lub kamienne okładziny oraz budowle i elementy wykonane ze szkła, minerałów, ich imitacji lub tworzyw sztucznych;
 - 3) oszklenie reklamowe, szyldy, gabloty;
 - 4) rurki neonowe;
- stanowiące własność Ubezpieczonego lub znajdujące się w jego posiadaniu na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego.
2. Mienie, o którym mowa w ust. 1, objęte jest ochroną ubezpieczeniową w miejscu ubezpieczenia.

§ 23. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Przy ubezpieczeniu mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, po opłaceniu dodatkowej składki, przedmioty określone w §22 ust. 1, mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek ich stłuczenia lub pęknięcia.
2. PZM TU zwraca również udokumentowane koszty ustawienia rusztowań lub drabin umożliwiające wstawienie szyb w przypadku ich stłuczenia oraz montaż, demontaż lub naprawę uszkodzonych instalacji świetlnych lub neonowych.

§ 24. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

Zakres ochrony ubezpieczeniowej, poza wyłączeniami, o których mowa w § 4, nie obejmuje szkód:

- 1) polegających na poplamieniu, zmianie barwy, zadrapaniu, porysowaniu lub odprysnięciu kawałków powierzchni ubezpieczonych przedmiotów;
- 2) powstałych podczas montażu, wymiany lub demontażu ubezpieczonego przedmiotu;
- 3) zaistniałych podczas transportu, prac konserwacyjnych lub naprawczych;
- 4) będących następstwem niewłaściwego działania lub wady urządzeń oświetleniowych;
- 5) w szkle stanowiącym osprzęt urządzeń technicznych oraz różnego rodzaju instalacji;

- 6) w szybach, przedmiotach szklanych, płytach ceramicznych i kamiennych przed ich ostatecznym zamontowaniem lub zainstalowaniem w miejscu ubezpieczenia;
- 7) w szklanych i kamiennych wykładzinach podłogowych.

§ 25. SUMA UBEZPIECZENIA

Suma ubezpieczenia szyb i innych przedmiotów od stłuczenia stanowi wielokrotność 1.000 zł i jednocześnie nie może być niższa niż 1.000 zł oraz wyższa niż 12.000 zł.

§ 26. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość odszkodowania ustala się na podstawie cen z dnia jego ustalenia przyjmując wartość przedmiotów tego samego rodzaju, gatunku, materiału i wymiarów, według cen zakupu lub kosztów naprawy, z uwzględnieniem postanowień §3 ust. 4 i 5 oraz zakresu rzeczowych uszkodzeń oraz:

- 1) kosztów demontażu i montażu;
 - 2) kosztów transportu;
 - 3) kosztów wykonania napisów, ozdób i liter według wzorów istniejących w dniu powstania szkody;
 - 4) kosztów ustawienia rusztowań lub drabin umożliwiających wstawienie szyb, montaż, demontaż bądź naprawę instalacji świetlnych lub neonowych.
2. Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, PZM TU potrąca z kwoty należnego odszkodowania franszyzę redukcyjną w wysokości 100 zł.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 27. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest ustawowa odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego z tytułu zdarzeń szkodowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia w zakresie związanym z prowadzeniem określonej w umowie ubezpieczenia działalności gospodarczej oraz w związku z posiadaniem mieniem, w następstwie których Ubezpieczony zobowiązany jest do naprawienia szkody osobowej lub rzeczowej wyrządzonej osobie trzeciej.

2. Kilka szkód (seria) spowodowanych tym samym zdarzeniem szkodowym, np. z tytułu błędu konstrukcyjnego, produkcyjnego, instrukcyjnego lub z tytułu dostawy wyrobów wykazujących braki, niezależnie od terminu ich faktycznego wystąpienia, uważa się za jedno zdarzenie szkodowe.

3. PZM TU w ramach ubezpieczenia pokrywa również:

- 1) koszty wynagrodzenia za usługi osób uprawnionych do świadczenia pomocy prawnej;
- 2) koszty uzyskania opinii biegłych lub rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z PZM TU w celu ustalenia okoliczności i rozmiaru szkody;
- 3) opłaty i wydatki sądowe poniesione w związku z prowadzonym postępowaniem.
4. Koszty, o których mowa w ust. 3, pokrywane są w granicach sumy gwarancyjnej; w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej koszty te pokryte zostaną w ramach dodatkowego limitu, nie więcej jednak niż do wysokości 5% sumy gwarancyjnej.

§ 28. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Zakres ochrony ubezpieczeniowej, poza wyłączeniami, o których mowa w §4, nie obejmuje szkód:

- 1) wyrządzonych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) wynikłych z posiadania, uruchamiania lub prowadzenia statków powietrznych lub urządzeń pływających;

3) wynikających z projektowania, wytwarzania lub dostarczania statków wodnych, powietrznych lub ich części;

4) wyrządzonych w związku z niedostarczeniem energii lub dostarczeniem energii o niewłaściwych parametrach;

5) w urządzeniach lub instalacjach podziemnych;

6) w mieniu należącym do osób zatrudnionych przez Ubezpieczonego, bez względu na podstawę prawną zatrudnienia;

7) wynikłych z przeniesienia chorób zakaźnych bądź spowodowanych przez wirus HIV;

8) powstałych wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych;

9) powstałych wskutek utraty, zniszczenia lub uszkodzenia jakichkolwiek środków płatniczych, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów kolekcjonerskich;

10) wynikłych z nałożenia kar pieniężnych, grzywnien sądowych lub administracyjnych, zadatków, odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy, podatków, należności publicznoprawnych lub opłat manipulacyjnych;

11) związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw fabrycznych, jak również szkód będących następstwem uszkodzenia, usunięcia, zmiany lub utraty oprogramowania bądź danych komputerowych;

12) objętych systemem obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej, w tym związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, posiadaniem pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowi związanym z dopuszczeniem do ruchu na drogach publicznych oraz związanych z prowadzeniem działalności zawodowej, na którą nałożony jest taki obowiązek;

13) które na podstawie umowy lub oddzielnego przyrzeczenia wykraczają poza zakres ustawowej odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego;

14) w rzeczach wprowadzonych do obrotu lub dziełach ukończonych przez osoby objęte ubezpieczeniem, w szczególności objętych gwarancją jakości, rękojmią za wady lub odpowiedzialnością za niezgodność towaru z umową na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego;

15) powstałych wskutek powodzi, osunięcia się ziemi, wstrząsów, wibracji, hałasu lub zalania przez wodę płynącą lub stojącą;

16) z tytułu kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego lub osobę trzecią w związku z usunięciem produktów wadliwych i ich zastąpieniem przez produkty wolne od wad;

17) poniesionych przez użytkownika maszyn lub urządzeń wyprodukowanych, dostarczonych, naprawionych lub konserwowanych przez Ubezpieczonego, powstałych wskutek wadliwości rzeczy wytworzonych lub poddanych obróbce z użyciem tych maszyn lub urządzeń;

18) spowodowanych w produkcie końcowym wskutek zmieszania lub połączenia wadliwych komponentów lub części składowych, dostarczonych przez Ubezpieczonego, z innymi produktami;

19) spowodowanych w produkcie końcowym wskutek wadliwości dostarczonych przez Ubezpieczonego produktów poddanych dalszej obróbce przez poszkodowanego, bez ich zmieszania lub połączenia z produktami pochodzącymi od poszkodowanego;

20) finansowych, tj. szkód nie będących szkodami rzeczowymi lub osobowymi, ani następstwem tychże szkód (np. utracone korzyści);

21) w środowisku, tj. szkód spowodowanych emisją, wyciekami lub przenikaniem do wody, powietrza lub gruntu jakiegokolwiek substancji;

22) wynikających z produkcji, przetwarzania, przechowywania, transportu, sprzedaży lub używania azbestu lub produktów zawierających azbest, materiałów wybuchowych, sztucznych ogni, petard, broni lub amunicji;

23) wyrażonych przez podmioty lub osoby (nie będące pracownikami Ubezpieczonego), którym Ubezpieczony powierzył wykonanie pracy, usługi lub inne czynności;

24) wyrażonych przez Ubezpieczonego innemu Ubezpieczonemu objętemu tą samą umową ubezpieczenia;

25) wyrażonych przez Ubezpieczonego osobom bliskim;

26) wyrażonych przez Ubezpieczonego w związku z prowadzeniem przez niego działalności budowlanej lub montażowej, za wyjątkiem prac nie wymagających uzyskania pozwolenia na budowę;

27) wyrażonych w związku z prowadzoną działalnością hotelarską;

28) wyrażonych w związku z prowadzeniem parkingów lub garaży, a także w związku z prowadzoną działalnością polegającą na ochronie mienia lub osób;

29) wynikających z posiadania lub używania pojazdów nie podlegających obowiązkowi rejestracji;

30) powstałych w środkach transportu podczas załadunku, wyładunku lub przeładunku;

31) wyrażonych przez dostarczone lub zainstalowane przez Ubezpieczonego wadliwe produkty lub ukończone dzieła.

2. O ile zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie został rozszerzony o dodatkowe ryzyka, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również:

1) szkód polegających na niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu zobowiązania (odpowiedzialność cywilna kontraktowa);

2) roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego jako najemcy, dzierżawcy lub korzystającego z nieruchomości na podstawie innej podobnej umowy, za szkody rzeczowe wyrządzone w tej nieruchomości (odpowiedzialność cywilna najemcy nieruchomości);

3) roszczeń pracowników Ubezpieczonego z tytułu szkód będących następstwami wypadków przy pracy oraz wypadków powstałych w drodze do lub z pracy, jak również roszczeń z tytułu chorób zawodowych (odpowiedzialność cywilna pracodawcy za wypadki przy pracy);

4) szkód, z których wynikają roszczenia kierowane do Ubezpieczonego w związku z uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą mienia będącego bezpośrednim przedmiotem prowadzonej przez Ubezpieczonego działalności lub przez niego w tej działalności wykorzystywanym, jak również będącego w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, przechowania lub innej podobnej umowy (odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu powierzonym);

5) szkód powstałych w wyniku zalania, wylania cieczy z systemów wodnych lub technologicznych, a także wskutek cofnięcia się cieczy w systemach kanalizacyjnych (odpowiedzialność cywilna za szkody zalaniowe).

3. Jeżeli nie zniesiono franszyzy redukcyjnej, PZM TU potrąca z kwoty należnego odszkodowania za szkodę rzeczową franszyzę redukcyjną w wysokości 200 zł.

§ 29. ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA KONTRAKTOWA

1. Jeżeli umówiono się, że zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody, o których mowa w § 28 ust. 2 pkt 1, ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczonego zobowiązania wynikającego z pro-

wadzonej przez niego działalności gospodarczej.

2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej poza wyłączeniami, o których mowa w § 4 oraz § 28, nie obejmuje:

1) szkód powstałych po przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy lub usługi w użytkowanie odbiorcy, o ile nie wynikają one z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez Ubezpieczonego;

2) szkód wynikających z nieterminowego wykonania zobowiązania lub zaboru mienia;

3) szkód wynikających z naruszenia lub nieprzestrzegania prawa zagranicznego;

4) roszczeń dochodzonych przed sądami zagranicznymi;

5) szkód wyrażonych wskutek powierzenia wykonania zobowiązań osobom nieuprawnionym lub nie posiadającym wymaganych prawem koncesji, licencji bądź specjalizacji zawodowych.

3. PZM TU potrąca z kwoty należnego odszkodowania za szkodę rzeczową franszyzę redukcyjną w wysokości 200 zł.

§ 30. ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA NAJEMCY NIERUCHOMOŚCI

1. Jeżeli umówiono się, że zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody, o których mowa w §28 ust. 2 pkt 2, ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego jako najemcy, dzierżawcy lub korzystającego z nieruchomości na podstawie innej podobnej umowy za szkody rzeczowe wyrządzone w tej nieruchomości.

2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej poza wyłączeniami, o których mowa w §4 oraz §28, nie obejmuje:

1) szkód wynikających ze zwykłego używania oraz zużycia rzeczy;

2) szkód w instalacjach, urządzeniach, przedmiotach ze szkła, terakoty lub tworzyw sztucznych, chyba że stanowią one integralną część wynajmowanej nieruchomości;

3) szkód powstałych w mieniu ruchomym;

4) utraty mienia nie wynikającej z jego uszkodzenia lub zniszczenia;

5) szkód w gruntach.

3. PZM TU potrąca z kwoty należnego odszkodowania za szkodę rzeczową franszyzę redukcyjną w wysokości 200 zł.

§ 31. ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA PRACODAWCY ZA WYPADKI PRZY PRACY

1. Jeżeli umówiono się, że zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody, o których mowa w §28 ust. 2 pkt 3, ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody będące następstwem wypadków przy pracy lub wypadków powstałych w drodze do lub z pracy, jakim ulegli pracownicy Ubezpieczonego.

2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej poza wyłączeniami, o których mowa w § 4 oraz § 28, nie obejmuje:

1) świadczeń przysługujących pracownikowi na podstawie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych; odpowiedzialność PZM TU powstaje, jeżeli łączna wartość szkód w tym samym okresie ubezpieczenia przekroczy kwotę świadczeń przysługujących pracownikowi na podstawie obowiązujących przepisów;

2) roszczeń z tytułu chorób zawodowych oraz chorób pracowniczych;

3) szkód powstałych w mieniu pracowniczym;

4) śmierci naturalnej.

§ 32. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ZA SZKODY W MIENIU POWIERZONYM

1. Jeżeli umówiono się, że zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody, o których mowa w §28 ust. 2 pkt 4, ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe w związku z uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą mienia będącego bezpośrednim przedmiotem prowadzonej przez Ubezpieczonego działalności lub przez niego w tej działalności wykorzystywanym.

2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody:

- 1) w mieniu osób trzecich, które Ubezpieczony bierze w posiadanie z zamiarem jego używania lub obróbki;
- 2) powstałe w mieniu osób trzecich w wyniku prac przeprowadzonych na nim lub przy jego pomocy przez Ubezpieczonego lub w wyniku zaniechania przeprowadzenia powyższych prac.

3. Zakres ochrony ubezpieczeniowej poza wyłączeniami, o których mowa w § 4 oraz § 28, nie obejmuje:

- 1) szkód w mieniu, które Ubezpieczony bierze w komis lub w posiadanie w celu przechowania, przewozu, jak również które wydzierżawił, wynajął lub posiada na podstawie innej podobnej umowy;
 - 2) szkód w pojazdach mechanicznych, statkach powietrznych, statkach wodnych, ich częściach lub wyposażeniu.
4. PZM TU potrąca z kwoty należnego odszkodowania za szkodę rzeczową franszyzę redukcyjną w wysokości 200 zł lub inną kwotę określoną w umowie ubezpieczenia.

§ 33. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ZA SZKODY ZALANIOWE

1. Jeżeli umówiono się, że zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody, o których mowa w § 38 ust. 2 pkt 5, ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe w wyniku zalania, wylania cieczy z systemów wodnych lub technologicznych, a także wskutek cofnięcia się cieczy w systemach kanalizacyjnych.

2. Ubezpieczony ma obowiązek utrzymywać systemy wodne, kanalizacyjne i technologiczne w należytym stanie technicznym, przeprowadzać remonty i zabiegi konserwacyjne zgodnie z wymogami obowiązującego prawa oraz w sytuacji, gdy wymaga tego ich stan techniczny.

3. Zakres ochrony ubezpieczeniowej poza wyłączeniami, o których mowa w § 4 oraz § 28, nie obejmuje:

- 1) uszkodzeń mienia, które nastąpiło na skutek systematycznego wydostawania się cieczy z systemów wodnych, kanalizacyjnych lub technologicznych;
- 2) szkód, w przypadku gdy Ubezpieczony nie dochowa obowiązków wymienionych w ust. 2, a miało to wpływ na powstanie szkody.

4. PZM TU potrąca z kwoty należnego odszkodowania za szkodę rzeczową franszyzę redukcyjną w wysokości 200 zł lub inną kwotę określoną w umowie ubezpieczenia.

§ 34. SUMA GWARANCYJNA

Suma gwarancyjna stanowi wielokrotność 100.000 zł i jednocześnie nie może być niższa niż 100.000 zł oraz wyższa niż 500.000 zł w odniesieniu do jednego i wszystkich zdarzeń szkodowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia (ulega redukcji o kwotę wypłaconego odszkodowania).

§ 35. LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI

Górną granicę odpowiedzialności PZM TU z tytułu odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, w granicach sumy gwarancyjnej, stanowi kwota:

- 1) w przypadku odpowiedzialności cywilnej kontraktowej - nie więcej niż 100% sumy gwarancyjnej;
- 2) w przypadku odpowiedzialności cywilnej najemcy nieruchomości - nie więcej niż 100% sumy gwarancyjnej;
- 3) w przypadku odpowiedzialności cywilnej pracodawcy za wypadki przy pracy - nie więcej niż 50% sumy gwarancyjnej;
- 4) w przypadku odpowiedzialności cywilnej za szkody w mieniu powierzonym - nie więcej niż 50% sumy gwarancyjnej;
- 5) w przypadku odpowiedzialności cywilnej za szkody zalaniowe - nie więcej niż 50% sumy gwarancyjnej.

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 36. OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO / UBEZPIECZONEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZM TU zgodne z prawdą i jego najlepszą wiedzą wszystkie znane sobie okoliczności dotyczące przedmiotu ubezpieczenia, o które PZM TU zapytywał w formularzu lub innych pismach przed zawarciem umowy. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.

2. W czasie trwania umowy Ubezpieczający zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia PZM TU o wszelkich zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1, po otrzymaniu o nich wiadomości.

3. PZM TU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

4. Jeżeli umowę zawarto na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1-3 spoczywają także na Ubezpieczonym, chyba że nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

5. Ponadto w czasie trwania umowy Ubezpieczający, a także Ubezpieczony jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek, jest zobowiązany do:

- 1) przestrzegania wszelkich przepisów dotyczących przedmiotu ubezpieczenia, a w szczególności przepisów ochrony przeciwpożarowej, przepisów Państwowej Inspekcji Pracy, przepisów o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn i urządzeń objętych umową, jak również wykonywania dozoru technicznego nad ubezpieczonym mieniem;
- 2) przestrzegania uzgodnionych z PZM TU zaleceń dodatkowych oraz terminów ich realizacji, które były warunkiem zawarcia lub kontynuacji umowy - w szczególności usunięcia zagrożeń będących przyczyną powstałej w okresie wcześniejszym szkody;
- 3) zapewnienia prawidłowego utrzymania, konserwacji i eksploatacji przedmiotu ubezpieczenia;
- 4) prowadzenia ewidencji ubezpieczonego mienia zgodnie z obowiązującymi przepisami w sposób umożliwiający w razie powstania szkody na odtworzenie wartości mienia; dowody ewidencji dotyczące ubezpieczonego mienia powinny być zabezpieczone w skuteczny sposób

przed zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą;

5) umożliwienia dostępu do przedmiotu ubezpieczenia osobie upoważnionej przez PZM TU w celu dokonania oceny ryzyka.

6. W przypadku zajścia wypadku objętego umową Ubezpieczający, a także Ubezpieczony jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek, jest zobowiązany do:

1) użycia dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;

2) niezwłocznego powiadomienia Policji o wypadku, o ile zaistniały okoliczności wymagające podjęcia czynności dochodzeniowych;

3) niezwłocznego powiadomienia o wypadku PZM TU, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od daty wypadku lub uzyskania o nim informacji;

4) niezwłocznego powiadomienia PZM TU, jeżeli poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej dochodzi swoich roszczeń wobec Ubezpieczonego lub jeżeli wobec Ubezpieczonego wszczęte zostało postępowanie przygotowawcze;

5) niedokonywania, ani nie dopuszczenia do dokonania żadnych zmian w przedmiocie ubezpieczenia przed przeprowadzeniem oględzin przez osobę upoważnioną przez PZM TU, chyba że:

a) zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia przedmiotu ubezpieczenia po szkodzie albo zmniejszenia jej rozmiaru,

b) oględziny nie zostały dokonane w czasie 5 dni roboczych od daty powiadomienia o szkodzie;

6) umożliwienia dostępu do przedmiotu ubezpieczenia osobie upoważnionej przez PZM TU w celu przeprowadzenia likwidacji szkody;

7) przedłożenia PZM TU rachunku poniesionych strat oraz umożliwienia PZM TU dokonania wszelkich ustaleń dotyczących przyczyny i rozmiaru szkody, jak również udostępnienia dokumentacji księgowej i innych dowodów niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia oraz udzielenia w tym celu wszelkiej pomocy i wyjaśnień.

7. PZM TU uprawniony jest do zmniejszenia odpowiednio wysokości odszkodowania, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony (jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zawiadomił PZM TU o zajściu wypadku w terminie określonym w ust. 6 pkt 3, o ile naruszenie tego obowiązku przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZM TU ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

8. PZM TU wolne jest od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony (jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, pomimo ciężącego na nim obowiązku nie zastosował środków określonych w ust. 6 pkt 1, a szkoda powstała wskutek niewykonania powyższego obowiązku.

§ 37. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wszelkie dokumenty dotyczące zaistniałej szkody przedłożone przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego podlegają weryfikacji przez PZM TU.

2. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:

1) wartości kolekcjonerskiej, naukowej, zabytkowej, pamiątkowej, numizmatycznej oraz osobistych upodobań;

2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub innych materiałów niezbędnych dla przywrócenia stanu istniejącego przed powstaniem szkody;

3) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcia zanieczyszczeń gleby, wody, powietrza lub rekultywacji gruntów;

4) podatku od towarów i usług (VAT) podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami, chyba że umówiono się inaczej;

5) kosztów naprawy przewyższających cenę zakupu lub koszty wytworzenia.

3. Jeżeli po wypłacie odszkodowania Ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, PZM TU może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu wypłaconego za te przedmioty odszkodowania albo przeniesienia praw do tych przedmiotów na PZM TU.

4. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o procent udzielonej zniżki za zastosowanie dodatkowych zabezpieczeń, jeżeli z powodu niewłaściwej ich eksploatacji nie zadziałały one w momencie zajścia zdarzenia, które spowodowało szkodę lub o procent udzielonej zniżki za przebieg ubezpieczenia, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał przy zawarciu umowy niezgodne z prawdą dane dotyczące dotychczasowego przebiegu ubezpieczenia.

5. PZM TU pomniejsza odszkodowanie o kwotę franszyzy redukcyjnej ustalonej dla danego rodzaju ubezpieczenia.

6. Franszyza redukcyjna może zostać na wniosek Ubezpieczającego wykupiona z zastosowaniem zwwyżki składki. Postanowienie to nie dotyczy franszyzy redukcyjnej ustalonej w § 29 ust. 3, § 30 ust. 3, § 32 ust. 4 oraz § 33 ust. 4.

7. W przypadku ustalenia płatności składki w ratach, PZM TU może potrącić z wypłacanego odszkodowania kwotę niezapłaconej, wymagalnej raty składki.

§ 38. WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową PZM TU wszczyna właściwe postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania (świadczenia) oraz w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, powiadamia Ubezpieczającego i Ubezpieczonego o tym fakcie, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem.

2. Ponadto w tym terminie PZM TU pisemnie lub w inny uzgodniony sposób informuje Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZM TU lub wysokości odszkodowania (świadczenia), jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

3. PZM TU ma obowiązek udostępnić osobom, o których mowa w ust. 2, informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności PZM TU lub wysokości odszkodowania (świadczenia).

4. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZM TU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZM TU.

5. PZM TU wypłaca odszkodowanie (świadczenie) na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy w wyniku dokonania własnych ustaleń, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

6. PZM TU obowiązany jest wypłacić odszkodowanie (świadczenie) w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

7. Jeżeli wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZM TU albo wysokości odszkodowania (świadczenia) nie jest możliwe, odszkodowanie (świadczenie) wypłacone jest w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporna część odszkodowania (świadczenia) zostanie wypłacona w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

8. W razie braku podstaw do wypłaty odszkodowania (świadczenia) w całości lub w części, PZM TU poinformuje o tym pisemnie Ubezpieczającego w terminach określonych w ust. 6 bądź 7, podając okoliczności faktyczne i podstawę prawną odmowy wypłaty odszkodowania (świadczenia) w całości lub w części oraz pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

§ 39. ROSZCZENIA REGRESOWE

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez PZM TU roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZM TU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli wypłacone odszkodowanie pokrywa tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń przed PZM TU.

2. Nie przechodzą na PZM TU roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

3. Zasady wynikające z ustępów poprzedzających stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

4. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony skutecznie zrzekł się roszczenia odszkodowawczego w stosunku do sprawcy szkody w całości lub w części, PZM TU może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części. Natomiast, jeżeli fakt ten ujawniony zostanie już po wypłaceniu odszkodowania, PZM TU może żądać zwrotu całości lub części odszkodowania.

5. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązani są do udzielenia PZM TU wszelkich informacji, dostarczenia dokumentów oraz umożliwienia prowadzenia czynności niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.

§ 40. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony w związku z umową powinny być dokonywane na piśmie za pokwitowaniem przyjęcia lub wysłane listem poleconym. Strony zobowiązują

się informować wzajemnie o zmianie ich siedziby (adresu).

2. Jeżeli strona zmieniła siedzibę (adres) i nie powiadomiła o tym drugiej strony przyjmuje się, że obowiązek zawiadomienia lub oświadczenia został wypełniony przez wysłanie pisma pod ostatni znany stronie adres. W takim wypadku strony uznają, że pismo wywiera skutki prawne po upływie 14 dni od daty jego wysłania, choćby nie dotarło do adresata.

3. Pisemne zawiadomienie o szkodzie Ubezpieczający może złożyć w każdej jednostce terenowej PZM TU.

4. W przypadku jakichkolwiek skarg lub zażaleń zgłaszanych przez Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub uprawnionego z umowy, można je zgłosić do Rzecznika Ubezpieczonych lub za pośrednictwem właściwej jednostki terenowej PZM TU do właściwej jednostki organizacyjnej centrali PZM TU, którą wskazuje jednostka terenowa, celem ich rozpatrzenia.

5. Właściwa jednostka organizacyjna centrali PZM TU jest zobowiązana w ciągu 30 dni od chwili otrzymania skargi lub zażalenia zając stanowisko w niniejszej sprawie.

6. Powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia zawartych na podstawie OWU można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub uprawnionego z umowy.

7. PZM TU zastrzega sobie prawo do żądania zwrotu faktycznie poniesionych kosztów związanych z dochodzeniem należności wynikających z umowy.

8. W sprawach nie uregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz innych stosownych aktów prawnych.

9. OWU zostały zatwierdzone przez Zarząd Polskiego Związku Motorowego Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group uchwałą nr 93/2007 z dnia 20 listopada 2007 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 21 listopada 2007 r.

Klaus Eberhart
Prezes Zarządu

Artur Borowiński
Wiceprezes Zarządu